

LA CAMPANA D' OSCA

Morituri te salutant.

R^{AMIR} lo d' Aragó
dels nobles ja se 'n cansa;
no mes de nom es rey;
de fet no pas per ara.
Los nobles, atrevits,
contra del Rey ja s' alsan,
¡que sempre 's veu al fum
alsars mes que la flama!
Tot enutjat lo Rey
de fellonesa tanta,
als nobles ha cridat
y 'ls reb encés de rabia.
—«¿Creyéu que 'l fer lleó
quan dorm es que s' amansa?
avuy s' ha despertat
y está esmolant sas garras.
Aquí sols jo so 'l rey
del ceptre y de l' espasa;
lo rey que té botxins
y forcas afamadas.

Una campana vull,
 que oure de tots se fassa,
 y ¡pobre del traydor
 que no vinga al ressó de la campana!

Lo gran privat del Rey
 ab la regina parla.

—«Senyora del meu cor,
 hermosa Na Constansa,
 si d' amor ne tinch set,
 la set ningú m' apaga,
 y sempre esquerpa vos
 me feu mes set encara.

—Fugíu del meu devant;
 som regna y som honrada.

—¡Lo comte d' Atarés
 no s' ho deu creure massa!

—Mentíu.

—¡Gentil amant!

—Al Rey mon cor sols ayma.

—Sinó 'm donéu amor,
 temáula ma venjansa.»

Y surt lo vil privat
 tot renegant de rabia,
 y d' algú que 'l segueix
 no se 'n adona encara;
 y cego, avergonyit,
 tot caminant esclama:

—Lo cap del d' Atarés
 també caurá quan soni la campana.»

Lo Rey y 'l seu privat
 ab gran misteri parlan.

—«¿Has anat al convent
 á cumplir ma comanda?

¿qué diu lo vell abat
 que jo ab los nobles fassa?

—Ab senyas m' ha respost;
 no pas ab cap paraula.
 M' ha fet baixar al hort
 ;bè n' ha tallat de ramas!
 no n' ha quedat pas cap
 de las que mes s' alsavan.
 —Oh savi abat, ja entench,
 ja entench lo que 'm senyalas;
 no 'n mancarán aquí
 de ramas escapsadas.
 —¿Sabéu tots los traidors?
 n' hi há molts que se 'n amagan;
 lo comte de Atarés...
 —Lo d' Atarés y d' altres.
 —Venjáuvos aviat;
 las ramas creixen massa.
 —Demá, demá mateix
 sentirás lo ressó de la campana.»

—
 Los nobles están junts
 al palau d' En Lizana;
 lo privat també hi es;
 contra 'l Rey també parla.
 —«La campana del Rey
 ja está llesta y posada;
 á véurela vinguéu,
 ¡ja veuréu qu' es estranya!»
 Ja surten del palau,
 ja se 'n van cap á un altre,
 ja 'l privat los fa entrar
 en enfosquida cambra.
 —«¿Vosaltres no sou vint?
 al sostre miráu ara,
 contéu si hi ha vint claus;
 cap ne quedarà en vaga.»
 A un xiulet del privat,
 venen homes ab armas:

—«Amarréu als traydors;
llur hora es arriuada.»

Ja venen los botxins
ab las destrals alsadas.

—«Talléu eixos vint caps,
y feu ab los vint cossos la campana.»

—
Lendemá al dematí
lo Rey y 'l privat parlan.

—«La campana, senyor,
ja está llesta y penjada.

—Anemhi, comte, donchs
á veure si m' agrada.»

Lo comte y 'l Rey se 'n van
á aquella fosca cambra.

Ja veuhen los vint caps
entre sanch entollada;
y 'ls cossos dels traydors,
d' aquells vint claus penjavan.

—La campana va bé,
peró no está acabada,
no pot tenir bon só
perque 'l batall li manca.

—Lo comte d' Atarés
fará grans batalladas.

—Vull un batall millor,
mes just per ma venjansa.»

Lo comte tremolant
escolta tals paraulas;
y 'l Rey diu als botxins,

—«Posáume aqueix batall á la campana.»

—
La Regina y lo Rey
son al palau que parlan,

—«Senyora del meu cor,
hermosa Na Constansa,
ja sé que 'm sou fidel

y que cap ombra os taca;
ja sé qui es lo felló
que vostre amor buscava.
L' abat del meu convent
la cura ha endevinada;
los botxins ja han tallat
las ramas mes alsadas.
Los botxins que ara tinch
¡prou tenen feyna llarga!
mentrés hi haja traydors,
no acabarán la tasca.»
Se senten mentrestant
crits de dolor qu' esglayan;
son del privat traydor
que ja de viure acaba.
Lo Rey somriu ab goig,
lo goig de la venjansa,
y á la Regina diu:
—«¿No sentiu? ja repica la campana.»

